

Informatie Kunstwerk

Titel: Knotwilg

Wijk:	Kethel
Toponiem:	Zwaluwlaan, Ter hoogte van de Kaag
Kunstenaar:	Sjef Henderickx
Materiaal:	Brons, Cortenstaal, Staal
Jaar van plaatsing:	2014

Omschrijving

voorgeschiedenis

Toen bekend werd dat er een ingrijpende reconstructie van de wijk zou plaats vinden, was dat het moment om een langer bestaande wens te realiseren: een kunstwerk. De hiervoor opgerichte projectgroep 'kunst in de wijk' ging in 2012 voortvarend aan de slag. Het zou een werk moeten zijn, dat de saamhorigheid van de bewoners weer geeft. Ondersteund door de cultuurscout en de **Adviescommissie Beeldende Kunst (zie tekst onderaan)** van de gemeente Schiedam werd een traject afgelegd om alles voor elkaar te krijgen. Van vergunningen tot en met de financiën. Naast de verkregen subsidie werden er allerlei activiteiten georganiseerd om geld te genereren en dat lukte. De bewoners bleven zowel bij het maakproces - ze konden de vorderingen volgen in het atelier van de kunstenaar- als de onthullingen betrokken.

kunstenaar

Het was direct duidelijk dat het een beeld moest worden van beeldend kunstenaar en wijkbewoner Sjef Henderickx. Het werk van Sjef heeft bijna altijd een relatie met geschiedenis, met sporen uit het verleden die een nieuwe context krijgen in het heden. (**zie tekst Ludo van Halem hieronder**). De wijk is opgebouwd uit acht woonerven en de naamgeving daarvan verwijst naar het karakteristieke Hollandse landschap. Vroeger was hier het Kethelse polderlandschap, waar Sjef als jongen vaak rond struinde. Zo kwam hij tot deze beeldbepalende boom in het landschap, de knotwilg.

kunstwerk

Op de kleine heuvel in Kethel Oost markeert dit beeld de belangrijkste toegangsweg naar deze buurt. Het refereert aan de geschiedenis van het verdwenen landschap, waarin de wijk haar wortels heeft. De bronzen boom is boven op een grote bol van corten staal geplaatst. De bol staat symbool voor de kleine wereld, de hechte gemeenschap, die dit stadsdeel vormt. Aan de bovenkant is te zien dat

de boom al vaak geknot is, er is nog één tak overgebleven met daarop een uil. Je ziet aan de littekens dat er zeven takken zijn afgezaagd. Deze takken van roestvrij staal, kom je weer tegen op de hoge blinde muren van de kopgevels van de woonerven, die als sporen naar het beeld leiden. Op de tak is de vogel in brons te zien, die het type landschap vertegenwoordigt waarnaar het woonerf vernoemd is. Zo kom je bij de koekoek, roerdomp, grutto, fazant, lepelaar, groene specht en buizerd.

www.sjefhenderickx.nl

Aan het werk van Sjef Henderickx ligt een sterke drang tot verzamelen ten grondslag. Wie zijn atelier bezoekt wordt daar getroffen door een verbazingwekkende hoeveelheid voorwerpen van zeer uiteenlopende herkomst: afgedankte gebruiksvoorwerpen met een patina van vele jaren, kitscherige ornamenten en beeldjes, curieuze plakboeken en wonderlijke zaken uit de natuur. Die verzamelwoede begon al in zijn vroege jeugd, toen hij in de schuur van de tuin van zijn ouderlijk huis bij wijze van spel een eigen natuurhistorisch museum inrichtte. Het verzamelen, als vorm van Spurensicherung, zette zich ook voort in zijn belangstelling voor de archeologie, die door Henderickx als amateur werd beoefend. Het is bij uitstek in deze tak van wetenschap dat het verzamelen van sporen, die eeuwenlang door de aarde bedekt zijn geweest, een onmisbare aanvulling vanuit de verbeelding behoeft, om tot de reconstructie van een historische werkelijkheid te komen.

Henderickx' verzameldrift is dan ook geen bezitsdrang, of slechts gericht op het plezier van de speurtocht, maar is het verzamelen als prikkel en als grondstof voor de verbeeldingskracht. Al die voorwerpen in zijn atelier wachten op hun plek, totdat ze een nieuwe betekenis krijgen. Vaak zijn het niet de voorwerpen die voor die prikkel zorgen, maar hun samenhang met de andere voorwerpen in het atelier. Door ze in wonderbaarlijke lichtvoetige combinaties samen te voegen en - vaak letterlijk - te ontdoen van hun normale gedaante, door ze af te slijpen of te omhullen met papier mache, legt hij ze een andere, een meer

universele en associatieve betekenis op, vol verwijzingen naar de klassieke mythologie, filosofie en alchemie. Er gaan vaak jaren overheen voordat deze bedekte betekenis zich openbaart, maar dan is het alsof in dit proces van poëtische transformatie de voorwerpen hun wereldse schijn gestalte hebben afgelegd en zich voegen in een archetypisch universum waar tijd geen rol speelt. Kijken naar het werk van Sjef Henderickx is dan ook deelgenoot worden van een universele geschiedenis.

Ludo van Halem

Rijksmuseum Amsterdam

De Adviescommissie Beeldende Kunst Schiedam (ACBK) is door het college van Burgemeester en Wethouders ingesteld. De commissie adviseert het college over de uitvoering van het beeldend kunstbeleid van de gemeente. Zij adviseert het college ook over de werkwijze bij een kunstopdracht. De commissie is een onafhankelijk adviesorgaan. Die onafhankelijkheid is de belangrijkste reden voor het in het leven roepen van een adviescommissie. Het is niet gebruikelijk voor de politiek om een mening te hebben over (de kwaliteit van) beeldende kunst. De ACBK bestaat uit drie leden die via een reguliere sollicitatieprocedure door het college voor maximaal zes jaar worden benoemd. De leden zijn dikwijls zelf kunstenaar en hebben ervaring met trajecten om kunst in de openbare ruimte te realiseren. De ACBK wordt ondersteund door een secretaris die in dienst is bij de gemeente Schiedam.

